

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. All questions are compulsory with internal options.
2. Figures on the right indicate full marks.

- 1 What is the importance of New Intuitionism to the study of Comparative Politics? 20
OR
- 2 Evaluate with examples the role of the state in the post-colonial India. 20
- 3 (a) What do understand by Constitutionalism? Examine its different elements. 20
OR
- 3 (b) Examine in detail with suitable examples, the causes and consequences of Non-democratic systems. 20
- 4 (A) Evaluate critically the role and status of Political Parties and Pressure Groups in politics with suitable examples. 20
OR
- 4 (B) Write short notes on the following:- 20
(i) Social Movements
(ii) Mass Media and Public Opinion.

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
2. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.फक्त प्रश्नानातर्गत पर्याय आहे.

- १ तुलनात्मक राजकारणाचा अभ्यास करण्यासाठी नव संस्थावादाचे काय महत्व आहे ते सांगा. २०
किंवा
- २ उत्तर वसाहत वादानंतरची भारतीय राज्याच्या भूमिकेचे उदाहरणासहित मूल्यमापन करा. २०
- ३ (अ) घटनावाद म्हणजे काय? घटनावादाच्या वेगवेगळ्या तत्वांचे परीक्षण करा. २०
किंवा
- ३ (ब) बिगर लोकशाही पद्धतीची कारणे आणि त्याची परिणामे याची सविस्तर चर्चा करा. २०
- ४ (अ) राजकीय पक्षांच्या आणि दबावगटांच्या भूमिकेचे मूल्यमापन करून त्यांच्या सध्यस्थितीवर चर्चा करा. २०
किंवा
- ४ (ब) थोडक्यात टिपा लिहा. २०
(१) सामाजिक चळवळी
(२) प्रसार माध्यमे आणि लोकमत.